STOP 1

- 1. (p) Homeom.: $f:[a,b] \to [c,d]$: $f(x) = \frac{d-c}{b-a}(x-a) + c$, $g:(-1,1) \to \mathbb{R}$: $g(x) = \frac{x}{1-|x|}$ in $h:\mathbb{R} \to (-1,1)$: $h(x) = \frac{x}{1+|x|}$ 2. (D) Prostor X zadošča prvemu aksiomu števnosti (je 1-števen), če ima vsaka točka X kako števno bazo okolic. 3. (D) Prostor zadošča drugemu aksiomu števnosti (je 2-števen), če $\exists$ kaka števna baza za njegovo topologijo.

- 4. (I) Metričnost ⇒ (2-števnost ⇔ ∃ števna povsod gosta podmnožica)
- 5. (D) Podmnožica A je povsod gosta v X, če seka vsako odprto množico X (tako kot $\mathbb{Q}$ v $\mathbb{R}$), ali ekvivalentno, če je $\overline{A} = X$.
- 6. (D) Prostor je separabilen, če premore kako povsod gosto podmnožico, ki je števna.
- 7. (I) Če je prostor 2-števen, je tudi separabilen in 1-števen (obrat ne velja).
- 8. (O) V metričnih prostorih je 2-števnost ekvivalentna separabilnosti.
- 9. (I) prostor Y Hausdorffov. (1) Vsaka končna podmnožica Y je zaprta. Točke so zaprte. (2) Točka y je stekališče množice $A\subseteq Y$ natanko takrat, ko vsaka okolica y vsebuje neskončno točk iz A. (3) Zaporedje v Y ima največ eno limito. (4) Množica točk ujemanja $\{x \in X | f(x) = g(x)\}$ je zaprta v X za poljubni preslikavi $f, g: X \to Y$. (5) Če se preslikavi $f, g: X \to Y$ ujemata na neki gosti podmnožici X, potem je f=g. (6) Graf preslikave $f:X\to Y$ je azprt podprostor produkta $X\times Y$.
- 10. (D) Aksiomi ločljivosti: Naj bo $(X,\mathcal{T})$ topološki prostor. Xje:
- T_0 : Za različni točki $x, x' \in X$ obstaja okolica ene izmed točki x, x', ki jo loči od druge točke. T_1 : Za različni točki $x, x' \in X$ obstaja okolica točke x, ki jo loči od x' in obenem obstaja okolica točke x', ki jo loči od x. T_2 : Za različni točki $x, x' \in X$ obstajata okolici, ki ostro ločita x in x'. T_3 : Za točki $x \in X$ in zaprto množico $A \subseteq X$, ki ne vsebuje x, obstajata okolici, ki ostro ločita x in A. T_4 : Za disjunktni zaprti množici $A, B \subseteq X$ obstajata okolici, ki ostro ločita A in B.
- 12. (O) Fréchetova lastnost: T_1 ; Hausdorffova lastnost: T_2 ; regularnost: T_0 in T_3 ; normalnost: T_1 in T_4 .
- 13. (T) Prostor X ima lastnost T_3 natanko takrat, ko za vsak $x \in X$ in vsako odprto okolico U za $x \exists$ taka odprta množica V, da velja $x \in V \subseteq \overline{V} \subseteq U$.
- 14. (I) Prostor, ki je regularen in 2-števen, je normalen.
- $\iff$ Prostor X je nepovezan $\iff$ Prostor X je disjunktna unija dveh nepraznih zaprtih podmnožic $\iff$ V prostoru X $\exists$ prava neprazna pomnožica, ki je hkrati odprta in zaprta $\iff$ $\exists$ surjektivna preslikava $f:X\to\{0,1\}$
- 16. (I) X kompakten, Y pa Hausdorffov prostor. (1) Vsaka preslikava $f: X \to Y$ je zaprta. (2) Vsaka injektivna preslikava $f: X \to Y$ je vložitev. (3) Vsaka bijektivna preslikava $f: X \to Y$ je homeomorfizem.
- 17. (I) (Urisonova lema) Hausdorffov prostor X je normalen natanko takrat, ko za poljubni disjunktni neprazni zaprti podmnožici $A, B \subseteq X \exists \text{ preslikava } f: (X, A, B) \rightarrow (I, 0, 1).$
- 18. X lokalno povezan $\iff$ komponente vsake odprte okolice so odprte v X

19. Komponente za povezanost so zaprte, nenujno odprte

Lastnost	dedna	prod.	delj.	se ohranja pri	Lastnost	dedna	prod	delj.	se ohranja pri
T_1 (Fréchet)	√	√	X		diskretnost	√	končno	✓	
T_2 (Hausdorff)	✓	√	X	zaprte bijekcije	metrizabilnost	√	števno	X	
T_3	√	√	X		kompaktnost	zaprto	✓	✓	zvezne
T_4			X		lok. kompaktnost		✓	X	odp. zvezne
1-števnost	✓	števno	X		povezanost		✓	$\checkmark$	zvezne
2-števnost	√	števno	X	odp. zvezne sur.	lok. povezanost		✓	✓	odp./zap. zv.
separabilnost	odprto	števno	✓	zvezna	pov. s potmi		✓	✓	zvezne
regularnost (T_3, T_0)	√	√			lok. pov. s potmi		končno	✓	odp./zap. zv.
normalnost (T_4, T_1)	zaprto			zap. zvezne sur.	popolna nepov.		končno	X	

- 1. Kvocientna množica: X topološki prostor in $\sim$ ekvivalenčna relacija na X. Kvocientna množica $X/\sim$ je množica vseh ekvivalenčnih razredov v X glede na $\sim$, opremljena z najmočnejšo topologijo, tj. topologijo τ na $X/\sim$, za katero velja: $V \in \tau \iff p^{-1}(V) \subseteq X$ je odprta za vsako $V \subseteq X/\sim$, kjer je $p: X \to X/\sim$ kvocientna projekcija.
- 2. Kvocientna projekcija: X topološki prostor in $\sim$ ekvivalenčna relacija na X. Kvocientna projekcija $q:X\to X/\sim$ je preslikava, ki vsakemu elementu x priredi njegov ekvivalenčni razred [x].
- 3. Za podmnožico A prostora X je kvocientna projekcija q(A) odprta/zaprta v kvocientnem prostoru $X/\sim$ natanko tedaj, ko je nasičenje A, označeno z $q^{-1}(q(A))$, odprto/zaprto v originalnem prostoru X.
- 4. Inducirana preslikava: $f: X \to Y$ preslikava med topološkima prostoroma X in Y, ter $\sim$ ekvivalenčna relacija na X. Če je preslikava f konstantna na ekvivalenčnih razredih, je njena inducirana preslikava $f_{\sim}: X/\sim \to Y$, definirana kot $f_{\sim}([x]) = f(x)$ za vsak $x \in X$, kjer je [x] ekvivalenčni razred elementa x glede na $\sim$.
- 5. $f = f \circ q$, preverimo: f dela prave identifikacije: $x \sim y \Leftrightarrow f(x) = f(y)$, zvezna, surjektivna, kvocientna v ožjem smislu.
- 6. Surjektivna preslikava $f: X \to Y$ je kvocientna v ožjem smislu $\Leftrightarrow$ slika nasičene odprte podmnožice X v odprte podmnožice $Y \Leftrightarrow$ slika nasičene zaprte podmnožice X v zaprte podmnožice Y.
- 7. $r: X \to Y$ in $s: Y \to X$ zvezni preslikavi, za kateri velja $r \circ s = Id_Y$ ("r je retrakcija, s je prerez"). Tedaj je r kvocientna in s vložitev.
- 8. $f: X \to Y$ zvezna preslikava in $(K_i \subseteq X)_{i \in I}$ pokritje X s kompaktnimi podprostori. Privzemimo, da je družina $(f_*(K_i))_{i \in I}$ lokalno končna v Y in da je Y Hausdorffov. Tedaj je f zaprta. Posledično, če je f dodatno še surjektivna, je kvocientna.
- 9. $f: X \to Y$ zvezna preslikava, Y Hausdorffov in $K \subseteq X$ kompakt, za katerega velja $f_*(K) = Y$. Tedaj je f kvocientna.
- 10. Konveksna kombinacija: daljico AB slikamo v daljico $CD: (1-t)A + tB \mapsto (1-t)C + tD$.
- 11. $I := [0,1], X = I^2, (0,y) \sim (1,y), (x,0) \sim (x,1). X/\sim \approx S^1 \times S^1$. Preslikava: $f: I \times I \to S^1 \times S^1, (x,y) \mapsto (e^{2\pi i x}, e^{2\pi i y})$
- 12. Model Möbiusovega traku znotraj polnega torusa: $f:[0,1]\times[-1,1]\to S^1\times B^2, f(x,y)=(e^{2\pi ix},e^{\pi ix}y)$ lok. povezanost (s potmi), diskretnost, trivialnost metrizabilnost, popolna nepovezanost.
- 13. **Top grupa** G je grupa in top. pr., množenje $m: G \times G \to G, (a,b) \mapsto ab$ in invertiranje $inv: G \to G, a \mapsto a^{-1}$ sta zvezni.
- 14. Leva translacija $L_a: G \to G, g \mapsto ag$ in desna translacija sta homeomorfizma.
- 15. Topološka grupa je **homogen prostor**, tj. $\forall a, b \in G \exists \text{ homeo } h : G \to G, a \mapsto b.$
- 16. **Delovanje** G na X je zv. preslikava $\varphi: G \times X \to X, (g, x) \mapsto g \cdot x$, za katero velja $\varphi(e, x) = e \cdot x = x, h \cdot (g \cdot x) = (hg) \cdot x$.

- 17. Ekv. relacija glede na delovanje: $x \sim y \Leftrightarrow \exists g \in G : y = g \cdot x$
- 18. **Orbita** elementa x je $G \cdot x = \{g \cdot x | g \in G\} = [x]$, **Prostor orbit** je kvoc. prostor X/G pri tej relaciji.
- 19. **Stabilizator** elementa x je $G_x = \{g \in G | g \cdot x = x\}$
- 20. Če top. grupa G deluje na top. prostoru X, potem je kvoc. projekcija $q: X \to X/G$ odprta.
- 21. Za top. grupo G velja: (a) Množica $A \subseteq G$ je okolica točke $a \in G$ natanko tedaj, ko je $ba^{-1}A$ okolica točke $b \in G$. (b) Če je $H \le G$ podgrupa in okolica enote v G, je H odprta in zaprta v G. (c) Če je G komponenta za povezanost, ki vsebuje enoto G, je G zaprta edinka v G. (d) Za G so lastnosti G0, G1, G2 ekvivalentne.
- 22. **Stožec** nad X je $CX = X \times [0,1]/X \times \{1\}$, **Suspenzija** nad X je $\Sigma X = X \times [-1,1]/\{X \times \{-1\}, X \times \{1\}\}$.
- 23. **Zlepek**: X, Y top. prostora, $A \subseteq X, f : A \to Y$ zvezna. $X \cup_f Y = (X + Y)/a \sim f(a) \forall a \in A$.
- 24. Normalnost zlepkov: X, Y normalna, $A^{\text{zap}} \subseteq X, f: A \to Y$ zv. $\Rightarrow$ zlepek $X \cup_f Y$ normalen.
- 25. $A^{\operatorname{zap}} \subseteq X, f: A \to Y$ zap vložitev. $Z = X \cup_f Y \Rightarrow (1) X, Y$ 2-števna $\Rightarrow Z$ 2-števen, (2) X, Y regularna $\Rightarrow Z$ regularen.
- 26. $q \circ in_1 : X \to X \cup_f Y$ v splošnem ni vložitev, ampak $q \circ in_2 : Y \to X \cup_f Y$ je vložitev.
- 27. Injekcije so zvezne, odprte in zaprte vložitve v vsoto.
- 28. Dogovor: za $X/\emptyset$ dobimo X s še eno točko, tj. podprostor A se v kvocientu vedno nadomesti z eno točko.
- 29. **Retrakcija**: $A \subseteq X, r: X \to A$ zvezna, je retrakcija, če $r|_A = id_A, A$ je retraktX, če $\exists$ retrakcija.
- 1. (T) Retrakt povezanega/kompaktnega prostora je povezan/kompakten, retrakt absolutnega ekstenzorja je absolutni ekstenzor;
- 2. če $X \in T_2$, je retrakt zaprt.
- 3. (D) X ima **LNT** (lastnost negibne točke), če ima $\forall$ zvezna preslikava $X \to X$ negibno točko
- 4. X ima LNT, A retrakt $X \Rightarrow A$ ima LNT
- 5. (D) $\mathcal{R}$ razed top. pr., Y top. pr., $Y \in AE(\mathcal{R})$, če za $\forall X \in \mathcal{R}, \forall A^{zap} \subseteq X, \forall f : A \to Y$ zv. $\exists F : X \to Y$ zv.: $F|_A = f$ (F razširitev f)
- 6. Lastnosti: $Y \in AE(R)$ je top. lastnost, produkt AE je AE, vsak interval $\subseteq \mathbb{R}$ je $AE(\mathcal{N}), \mathcal{R} \cap AE(\mathcal{R}) \subseteq AR(\mathcal{R})$
- 7. (D) $f, g: X \to Y$ zv., homotopija od f do g je zv. preslikava $H: X \times I \to Y$ z H(x, 0) = f(x) in H(x, 1) = g(x)
- 8. (D) Prostor X je kontraktibilen, če je id_X homotopna ($\simeq$) kakšni konst. preslikavi $X \to X$; homotopija = kontrakcija
- 9. Če je X kontraktibilen, je povezan s potmi
- $A_n: \forall f: \mathbb{B}^n \to \mathbb{B}^n$ zvezna ima negibno točko.
- $B_n: S^{n-1}$ ni retrakt B^n
- $C_n: S^{n-1}$ ni kontraktibilna
- $D_n:D\subseteq\mathbb{R}^n$ topološki k-disk za $0< k\leq n,$ torej $D\approx B^k.$ Dne deli $\mathbb{R}^n$
- 10. (I)(Jordan-Brouwer) $n \geq 2$, $S \subseteq \mathbb{R}^n$ top. (n-1)-sfera, $(S \approx S^{n-1})$. Tedaj ima $\mathbb{R}^n \setminus S$ dve komponenti, eno omejeno in eno neomejeno, obe sta odprti v $\mathbb{R}^n$ in povezani s potmi, S je meja obeh.
- 11. (I)(Schönfliesov) $S^1 \approx S \subseteq \mathbb{R}^2$, V omejena komponenta $\mathbb{R}^2 \setminus S \Rightarrow Cl(V) \approx B^2$
- 12. (D) $S \approx S^{n-1} \subseteq \mathbb{R}^n$ je lokalno ploščata v $x \in S$, če $\exists V : x \in V^{odp} \subseteq \mathbb{R}^n$ in $\exists$ homeo $h : V \to W$, $W^{odp} \subseteq \mathbb{R}^n$, da je $h_*(S \cap V) = (\mathbb{R}^{n-1} \times \{0\}) \cap W$. S je lokalno ploščata, če je taka v vseh svojih točkah (vložitev je krotka ali S je podmnt); če v $x \in S$, S ni lokalno ploščata, je x divja točka
- 13. (I)(Brouwer)(o odprti preslikavi) $U^{odp} \subseteq \mathbb{R}^n$, $f: U \to \mathbb{R}^n$ zv., inj. $\Rightarrow f$ odp. preslikava ($\Rightarrow f_*(U)^{odp} \subseteq \mathbb{R}^n$)
- 14. (invarianca odp mn) $U, V \subseteq \mathbb{R}^n, U^{odp}, U \approx V \Rightarrow V^{odp} \subset \mathbb{R}^n$
- 15. Posledica: $A, B \subseteq \mathbb{R}^n, A \approx B \Rightarrow Int(A) \approx Int(B)$ in $Meja(A) \approx Meja(B)$
- 16. (D) topološka **mnogoterost** dimenzije $n \in \mathbb{N}$ (n-mnt) je T_2 , 2-števen topološki prostor M, v katerem ima vsaka točka odprto okolico homeo $\mathbb{R}^n$ ali $\mathbb{R}^n_+$. Okolico V imenujemo **evklidska okolica**, home. ($h: V \stackrel{\approx}{\to} \mathbb{R}^n$ ali $\mathbb{R}^n_+$) imenujemo **karta** na M.
- 17. komponenta n-m
nt je n-m
nt (komponente so odprte, ker je m
nt lok pov $\Leftarrow$ lok evklidskost)
- 18. disj unija (največ) števno mnogo n-mnt je n-mnt
- 19. Rob mnt: M n-mnt, $Int(M)^{odp} \subseteq M \Rightarrow \partial M^{zap} \subseteq M$
- 20. (I)(o odprti preslikavi za mnt) M, N n-mnt, $V^{odp} \subseteq int(M)$, $f: V \to N$ zv., inj. $\Rightarrow f$ odp in $f_*(V) \subseteq int(N)$
- 21. (I) M n-mnt, $\partial M \neq \emptyset \Rightarrow \partial M$ (n-1)-mnt s praznim robom $(\partial(\partial M) = \emptyset)$;
- 22. če je Mkompaktna $\Rightarrow \partial M$ sklenjena (op: rob kompaktne ploskve je disjunktna unija krožnic)
- 23. ∂M ne deli M (M povezana $\Rightarrow M \setminus \partial M$ povezana)
- 24. (I) M m-mnt, N n-mnt $\Rightarrow M \times N$ je (m+n)-mnt
- 25. $\operatorname{Int}(M \times N) = \operatorname{Int}(M) \times \operatorname{Int}(N), \partial(M \times N) = \partial M \times N \cup M \times \partial N$
- 26. Zlepek mnt: (D) N n-mnt, L l-mnt; $L \cap \partial N = \partial L \Rightarrow L$ prav vložena
- 27. L lokalno ploščata ali podm
nt, če je prav vložena in $\forall x \in L \exists$ evklidska okolica $V: x \in V \subseteq N$ in home
o $h: V \to \mathbb{R}^n$ ali $\mathbb{R}^n_+$, da je $h_*(L \cap V) = h_*(V) \cap (\{0\}^{n-l} \times \mathbb{R}^l)$
- 28. (I) N_1, N_2 n-mnt, $L_i \subseteq \partial N_i$ (n-1)-mnt in ∂L_i lokalno ploščat v ∂N_i $h: L_1 \to L_2$ homeo $\Rightarrow$ zlepek $N_1 \cup_h N_2 = N$ je n-mnt z robom, ki je zlepek $(\partial N_1 \setminus \operatorname{Int}(L_1)) \cup_{h|_{\partial L_1}} (\partial N_2 \setminus \operatorname{Int}(L_2))$ in $(N_1 \setminus L_1) \cup (N_2 \setminus L_2)$ je vložena v zlepek kot odprta podmn.
- 29. N n-mnt, $L \subseteq N$ lokalno ploščata (n-1)-podmnt $\Rightarrow$ lahko N prerežemo vzdolž L
- 30. (D) M,N n-mnt, $D \subseteq \operatorname{Int}(M), E \subseteq \operatorname{Int}(N)$ topološka n-diska z lok ploščatima robovoma, izberimo homeo $h: \partial D \to \partial E$.**Povezana vsota** M in N je $M \# N = (M \setminus \operatorname{Int}(D)) \cup_h (N \setminus \operatorname{Int}(E))$ op: M # N je n-mnt
- 31. (I)(homogenost mnt) M povezana n-mnt, $x, y \in int(M) \Rightarrow \exists \text{ homeo } h : M \to M, h(x) = y$
- 32. Eulerjeva karakteristika in orientabilnost sta topološki lastnosti.
- 33. Eulerjeva karakteristika X: $\chi(X) = \#(2\text{-celic}) \#(1\text{-celic}) + \#(0\text{-celic})$
- 34. Karakterizacija: orientabilnost, χ , št. robnih komponent, $\chi(A\#B) = \chi(A) + \chi(B) 2$, $\chi(X \cup trak) = \chi(X) 1$

- $A, B \subseteq \mathbb{R}^n$ zap, $A, B \in AE(\mathcal{N})$: $|A \cap B| = 1 \Rightarrow A \cup B \in AE(\mathcal{N})$ $A, B \subseteq \mathbb{R}^n$ zap, $A, B \in AE(\mathcal{N})$: $A \cap B \in AE(\mathcal{N}) \Rightarrow A \cup B \in AE(\mathcal{N})$ X kompaktna mnt: $\partial X \neq \emptyset, i : \partial X \to X$ inkluzija $\Rightarrow$ zlepek $X \cup_{\partial X} X := X \cup_i X$ kompaktna mnt brez roba (imenuje se podvojitev mnogoterosti X)